

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Стратегія сталого розвитку
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет технічних систем та енергоефективних технологій. Кафедра екології та природозахисних технологій
Розробник(и)	Фалько Віра Володимирівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	14 тижнів протягом 1-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг дисципліни становить 5 кред. ЄКТС, 150 год., з яких 48 год. становить контактна робота з викладачем (32 год. лекцій, 16 практичних занять)
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для всіх освітніх програм спеціальності 183 "Технології захисту навколишнього середовища"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» є формування у студентів основ цілісного екоцентричного світогляду щодо напрямів розвитку цивілізації, шляхів гармонізації екологічних, економічних та соціальних аспектів людської діяльності на глобальному, локальному та місцевому рівнях, а також сучасних підходів щодо кількісної оцінки управлінських рішень у контексті сталого розвитку.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Теоретично-концептуальні засади сталого розвитку. Основні ознаки і складові сучасної біосферної кризи. Загальні положення теорії про ноосферу В.І. Вернадського.
--

<p>Тема 2 Виникнення, передісторія та основні поняття сталого розвитку</p> <p>Історія виникнення та становлення концепції сталого розвитку . Збалансований розвиток – шлях збереження планети. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку. Світові саміти зі сталого розвитку. Конференція ООН з навколишнього середовища та розвитку. Зустріч на вищому рівні «Планета Земля» («Ріо+5). Всесвітня конференція ООН зі збалансованого розвитку («Ріо+10). Конференція ООН зі збалансованого розвитку «Ріо+20».</p>
<p>Тема 3 Саміт ООН «Порядок денний в галузі розвитку на період після 2015 року» . Цілі сталого розвитку 2016-2030.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ціль 1. Подолання бідності • Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства • Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя • Ціль 4. Якісна освіта • Ціль 5. Гендерна рівність • Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови • Ціль 7. Доступна та чиста енергія • Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання • Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура • Ціль 10. Скорочення нерівності • Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад • Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво • Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату • Ціль 14. Збереження морських ресурсів • Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші • Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути • Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку
<p>Тема 4 Суть концепції сталого розвитку.</p> <p>Концепція сталого розвитку. Рівні та принципи сталого розвитку. Складові концепції сталого розвитку</p>
<p>Тема 5 Соціоекологічні аспекти стратегії сталого розвитку. Екологічна політика і стратегія сталого розвитку</p> <p>Соціоекологічні аспекти стратегії сталого розвитку. Екологічні ризики. Екологічна політика і стратегія сталого розвитку. Цілі розвитку тисячоліття та їх взаємозв'язок зі стратегією національної екологічної політики України.</p>
<p>Тема 6 Вимірювання сталого розвитку (індикатори та індекси)</p> <p>Визначення індикаторів та індексів. Індикатори Комісії ООН зі сталого розвитку. Системи індикаторів ОЕСР. Поняття й сутність індексу людського потенціалу.</p>
<p>Тема 7 Стратегія сталого управління урбоєкосистемою</p> <p>Основні принципи сталого розвитку населених пунктів. Особливості переходу міст України на шлях сталого розвитку. Технології сталого розвитку міста.</p>
<p>Тема 8 Стратегія сталого розвитку України</p> <p>Історія розвитку концепції сталого розвитку в Україні. Загальні положення Стратегії сталого розвитку України. Обґрунтування необхідності розроблення Стратегії. Стратегічні завдання сталого розвитку України в галузі екології. Регіональна консультація з адаптації та локалізації порядку денного з питань розвитку до 2030 року та 17 Цілей Сталого Розвитку (ЦСР) в Україні, 29 липня 2016 року у м. Сумах.</p>

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції природознавства, сталого розвитку і методології наукового пізнання.
PH2	Уміти використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля

PH3	Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.
PH4	Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях
PH5	Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища:

PP1	Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.
PP4	Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.
PP6	Здійснювати аналіз соціо-економіко-екологічного стану підприємств, населених пунктів, районів, областей та розробляти стратегії їх сталого розвитку

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. Теоретично-концептуальні засади сталого розвитку.	
Лк1	"Теоретично-концептуальні засади сталого розвитку" (денна) Теоретично-концептуальні засади сталого розвитку. Основні ознаки і складові сучасної біосферної кризи. Загальні положення теорії про ноосферу В.І. Вернадського.
Пр1	"Теоретично-концептуальні засади сталого розвитку" (денна) Основні ознаки і складові сучасної біосферної кризи.
Тема 2. Виникнення, передісторія та основні поняття сталого розвитку	
Лк2	"Виникнення, передісторія та основні поняття сталого розвитку." (денна) Історія виникнення та становлення концепції сталого розвитку . Збалансований розвиток – шлях збереження планети. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку. Світові саміти зі сталого розвитку.
Лк3	"Конференція ООН з навколишнього середовища та розвитку. Зустріч на вищому рівні «Планета Земля» («Ріо+5»). " (денна) Конференція ООН з навколишнього середовища та розвитку. Зустріч на вищому рівні «Планета Земля» («Ріо+5).
Лк4	"Всесвітня конференція ООН зі збалансованого розвитку («Ріо+10). Конференція ООН зі збалансованого розвитку «Ріо+20»." (денна) Всесвітня конференція ООН зі збалансованого розвитку («Ріо+10). Конференція ООН зі збалансованого розвитку «Ріо+20».

Тема 3. Саміт ООН «Порядок денний в галузі розвитку на період після 2015 року» . Цілі сталого розвитку 2016-2030.

Лк5 "Цілі сталого розвитку 2016-2030." (денна)

Ціль 1. Подолання бідності у всіх її формах та усюди, Ціль 2. Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства, Ціль 3. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці,

Лк6 "Цілі сталого розвитку 2016-2030" (денна)

Ціль 4. Якісна освіта Ціль 5. Гендерна рівність Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови Ціль 7. Доступна та чиста енергія Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура

Лк7 "Цілі сталого розвитку 2016-2030." (денна)

Ціль 10 Скорочення нерівності всередині краї та між ними, Ціль 11 Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів, Ціль 12 Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва, Ціль 13. Вжити невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідків, Ціль 14. Збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку,

Лк8 "Цілі сталого розвитку 2016-2030." (денна)

Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші. Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути. Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку

Пр2 "Цілі сталого розвитку 2016-2030." (денна)

Ціль 1. Подолання бідності у всіх її формах та усюди, Ціль 2. Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства, Ціль 3. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці,

Пр3 "Цілі сталого розвитку 2016-2030" (денна)

Ціль 4. Якісна освіта Ціль 5. Гендерна рівність Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови Ціль 7. Доступна та чиста енергія Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання Ціль 9. Промисловість,

Пр4 "Цілі сталого розвитку 2016-2030." (денна)

Ціль 10 Скорочення нерівності всередині країн та між ними, Ціль 11 Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів, Ціль 12 Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва, Ціль 13. Вжити невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідків, Ціль 14. Збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку,

Пр5 "Цілі сталого розвитку 2016-2030" (денна)

Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші. Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути. Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку

Тема 4. Суть концепції сталого розвитку.

<p>Лк9 "Концепція сталого розвитку. Рівні та принципи сталого розвитку. Складові концепції сталого розвитку" (денна)</p> <p>Концепція сталого розвитку. Рівні та принципи сталого розвитку. Складові концепції сталого розвитку</p>
<p>Тема 5. Соціоекологічні аспекти стратегії сталого розвитку. Екологічна політика і стратегія сталого розвитку</p>
<p>Лк10 "Соціоекологічні аспекти стратегії сталого розвитку. Цілі сталого розвитку та їх взаємозв'язок зі стратегією національної екологічної політики України." (денна)</p> <p>Соціоекологічні аспекти стратегії сталого розвитку. Цілі сталого розвитку та їх взаємозв'язок зі стратегією національної екологічної політики України.</p>
<p>Лк11 "Стратегічна екологічна оцінка. Екологічні ризики." (денна)</p> <p>Стратегічна екологічна оцінка. Екологічні ризики.</p>
<p>Пр6 "Мінімізація екологічних ризиків господарської діяльності" (денна)</p> <p>Мінімізація екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях</p>
<p>Тема 6. Вимірювання сталого розвитку (індикатори та індекси)</p>
<p>Лк12 "Визначення індикаторів та індексів. Індикатори Комісії ООН зі сталого розвитку." (денна)</p> <p>Визначення індикаторів та індексів. Підходи до побудови індексів та індикаторів. Комісії ООН зі сталого розвитку. Система факторів (індексів і індикаторів) на основі метрики для вимірювання процесів сталого розвитку (МВСП) в Україні.</p>
<p>Лк13 "Системи індикаторів ОЕСР. Поняття й сутність індексу людського потенціалу." (денна)</p> <p>Системи індикаторів ОЕСР. Вітчизняний досвід розробки системи індикаторів сталості розвитку країни. Поняття й сутність індексу людського потенціалу.</p>
<p>Пр7 "Системи індикаторів ОЕСР." (денна)</p> <p>Індикатори оцінки рівня сталого розвитку. Розрахунок індексу людського потенціалу.</p>
<p>Тема 7. Стратегія сталого управління урбоекосистемою</p>
<p>Лк14 "Стратегія сталого управління урбоекосистемою." (денна)</p> <p>Стратегія сталого управління урбоекосистемою. Основні принципи сталого розвитку населених пунктів. Особливості переходу міст України на шлях сталого розвитку. Технології сталого розвитку міста.</p>
<p>Пр8 "Основні принципи сталого розвитку населених пунктів" (денна)</p> <p>Основні принципи сталого розвитку на прикладах різних населених пунктів</p>
<p>Тема 8. Стратегія сталого розвитку України</p>
<p>Лк15 "Стратегія сталого розвитку України" (денна)</p> <p>Історія розвитку концепції сталого розвитку в Україні. Загальні положення Стратегії сталого розвитку України. Обґрунтування необхідності розроблення Стратегії.</p>

Лк16 "Стратегічні завдання сталого розвитку України в галузі екології." (денна)

Стратегічні завдання сталого розвитку України в галузі екології. Регіональна консультація з адаптації та локалізації порядку денного з питань розвитку до 2030 року та 17 Цілей Сталого Розвитку (ЦСР) в Україні, 29 липня 2016 року у м. Сумах.

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка та презентація доповіді
НД2	Підготовка до круглого столу
НД3	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД4	Виконання обов'язкового домашнього завдання
НД5	Написання реферату
НД6	Підготовка до лекцій
НД7	Самонавчання

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні лекції
МН2	Круглий стіл
МН3	Обмін думками (think-pair-share)
МН4	Практико-орієнтоване навчання

МН1. Інтерактивні лекції; МН2. Практичні заняття (круглий стіл)

Лекції надають студентам матеріали з загальних питань стратегії сталого розвитку, про Цілі сталого розвитку та їх взаємозв'язок зі стратегією національної екологічної політики України, стратегічну екологічну оцінку, вимірювання сталого розвитку, що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти (РН 1, РН 2 та РН 3). Лекції доповнюються практичними заняттями, що надають студентам можливість застосувати теоретичні знання на практичних прикладах (РН 4, РН 5). Практико-орієнтоване навчання передбачає аналіз зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі під впливом природних і техногенних факторів, розробку стратегії сталого розвитку адміністративно-територіальних одиниць з врахуванням виробничої діяльності, використання і впровадження у виробництво технології, орієнтованих на досягнення Цілей сталого розвитку у межах своєї компетенції на первинній посаді та виконання професійних функцій, обов'язків і повноважень на робочому місці (РН 4, РН5).

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
5 (відмінно)	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	A	$90 \leq RD \leq 100$

4 (добре)	Вище середнього рівня з кількома помилками	B	$82 \leq RD < 89$
4 (добре)	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	C	$74 \leq RD < 81$
3 (задовільно)	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	$64 \leq RD < 73$
3 (задовільно)	Виконання задовольняє мінімальні критерії	E	$60 \leq RD < 63$
2 (незадовільно)	Можливе повторне складання	FX	$35 \leq RD < 59$
2 (незадовільно)	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	F	$0 \leq RD < 34$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Настанови викладача в процесі проведення "круглого столу"
------	---

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Виконання обов'язкового домашнього завдання
МСО2	Реферат (підготовка, презентація, захист)
МСО3	Підсумковий тестовий контроль
МСО4	"Круглий стіл" (підготовка, презентація, обговорення)

Контрольні заходи:

1-й семестр		100 балів
МСО1. Виконання обов'язкового домашнього завдання		20
		20
МСО2. Реферат (підготовка, презентація, захист)		10
		10
МСО3. Підсумковий тестовий контроль		30
		30
МСО4. "Круглий стіл" (підготовка, презентація, обговорення)		40
	8x5	40

Контрольні заходи в особливому випадку:

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Проблеми сталого розвитку України. Вид. третє (переробл. І доповнене). – К.:БМТ, 2015. – 423 с.
2	Основи стійкого розвитку. . Навч. посібник / За ред. Л.Г. Мельника, Суми: Університетська книга, 2016. – 654 с
3	Методичні вказівки до виконання обов'язкового домашнього завдання з курсу "Стратегія сталого розвитку" для студентів усіх спеціальностей та форм навчання В.В.Фалько Суми: Сумський державний університет, 2016 – 16 с
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
4	Конспект лекцій зі Стратегії сталого розвитку https://drive.google.com/drive/folders/1Gcbf-uXXvtwtMbrsqzQKf6VWo6hTy8xP
5	Електронна версія книг: Сталий розвиток України. Загальноукраїнський проект (частина I – 2006р. та частина II – 2007р.) http://who-iswho.com.ua/book/ust.html
6	Замула І.В., Давидова І.В., Кірейцева Г.В., Корбут М.Б., Травін В.В. Стратегія сталого розвитку: еколого - економічний аспект // Навчальний посібник. – ЖДТУ, 2017. – 200 С. - https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=540
7	Міністерство екології та природних ресурсів України http://www.menr.gov.ua/ .
8	Кабінет Міністрів України http://www.kmu.gov.ua/ .